

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2026-2028

Johdanto	1
1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.....	2
Tasa-arvo	2
Yhdenvertaisuus.....	3
Monimuotoisuus ja osallisuus.....	3
2. Nykytilan arviointi.....	4
3. Suunnitelman toteutus, arviointi ja seuranta vuosina 2026-2028	5
3.1 Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman konkreettiset toimenpiteet toiminnassamme	5
3.2 Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta, arviointi ja päivittäminen	7
4. Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö, sopimukset, suunnitelmat ja ohjeet.	7
LIITE 1: TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET	8

Johdanto

Punomo - Käsityö verkossa ry toimii valtakunnallisena voittoa tavoittelemattomana yleishyödyllisenä käsityöalan yhdistyksenä ja verkkoyhteisönä, joka harjoittaa yhteisöllisesti luotettavaa käsityöalan julkaisutoimintaa, järjestää tapahtumia, koulutuksia, verkkotapaamisia sekä yhteisöllistä toimintaa jäsenilleen. Toimintaan osallistuu eri-ikäisiä, erilaisista taustoista tulevia henkilöitä sekä vapaaehtoisia toimijoita. Yhdistyksen tärkeimpänä toimintaperiaatteena on tarjota käsityön kulttuuria kaikille vapaasti käytettävän materiaalin muodossa, sekä luomalla foorumi, jossa voi tuoda esiin omaa osaamistaan, ideoitaan ja ajatuksiaan.

Yhdistyksen toiminta keskittyy verkkosivulle (www.punomo.fi), jossa jäsenet julkaisevat omia postauksiaan, jotka sisältävät esimerkiksi käsityöohjeita. Yhdistys järjestää myös

webinaareja (Teamsissa) sekä pyrkii kaikella toiminnallaan tukemaan käsityöosaamisen jakamista ja säilyttämistä. Yhdistys toimii myös sosiaalisen median kanavissa Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi Punomo - Käsityö verkossa ry:n hallitus kokoontuu kuukausittain Teamsin välityksellä.

Punomo sitoutuu edistämään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja saavutettavuutta kaikessa toiminnassaan. Tavoitteena on, että jokainen voi osallistua yhdistyksen toimintaan turvallisesti, arvostetusti ja omana itsenään. Verkkosivustolta löytyvää materiaalia pyritään aktiivisesti saamaan edelleen monipuolisemmaksi ja kattavammaksi, jotta se olisi yhä laajemman käyttäjäkunnan saavutettavissa. Yhdistyksellemme on tärkeää edistää myös monikulttuurisuutta tarjoamalla runsaasti opetusmateriaalia, jossa kuvataan eri kulttuureissa toteutettuja käsityöperinteitä. Materiaalia on tarjolla myös englannin ja ruotsin kielelle, ja toivomme jatkossa, että materiaalia löytyisi tarjolla yhä useammalla kielellä.

Tämä suunnitelma toimii Punomon käytännön työkaluna tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisessä. Suunnitelma kuvaa niitä tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edistämme toiminnassamme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koko yhdistyksen toiminnassa. Se määrittelee konkreettiset toimenpiteet ja seurannan vuosille 2026-2028. Suunnitelma perustuu tasa-arvo ja yhdenvertaisuuslakeihin ja täydentää yhdistyksemme strategiaa, sääntöjä ja toimintasuunnitelmaa.

Tämä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty Punomo - Käsityö verkossa ry:n hallituksen kokouksessa 8.10.2026. Koko hallitus on osallistunut suunnitelman valmistelutyöhön. Suunnitelma on voimassa 2026-2028, ja se päivitetään viimeistään vuodelle 2029.

1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvo

Tasa-arvolla tarkoitetaan kaikkien ihmisten yhtäläistä arvoa ja oikeutta tulla kohdelluksi tasapuolisesti riippumatta sukupuolesta. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettu laki (tasa-arvolaki) velvoittaa työnantajia edistämään sukupuolten tasa-arvoa tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti sekä ehkäisemään sukupuoleen perustuvaa syrjintää. Laki kieltää syrjinnän sukupuolen, raskauden, synnytyksen, vanhemmuuden, perheenhuoltovelvollisuuden, sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun perusteella. Tasa-arvon edistäminen tarkoittaa työyhteisössä muun muassa yhdenvertaisia mahdollisuuksia työhön, urakehitykseen, koulutukseen, palkkaukseen ja johtamiseen.

Yhdenvertaisuus

Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja heillä on yhtäläiset mahdollisuudet toimia, osallistua ja tulla kohdelluiksi oikeudenmukaisesti. Yhdenvertaisuuslain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Työnantajan velvollisuutena on arvioida ja edistää yhdenvertaisuuden toteutumista sekä ehkäistä syrjintää, häirintää ja muuta epäasiallista kohtelua työyhteisössä.

Monimuotoisuus ja osallisuus

Monimuotoisuus tarkoittaa yhteisön henkilöjen erilaisia taustoja, ominaisuuksia, kokemuksia, osaamista ja näkökulmia. Monimuotoiseen yhteisöön kuuluu eri-ikäisiä, eri kieli-, kulttuuri- ja koulutustaustoista tulevia sekä erilaisissa elämäntilanteissa olevia henkilöitä. Osallisuus tarkoittaa sitä, että jokaisella ihmisellä on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi omana itsenään. Yhteisössä arvostetaan erilaisuutta voimavarana, tuetaan yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia ja luodaan ympäristö, jossa jokainen voi työskennellä turvallisesti, kunnioittavasti ja syrjimättömästi.

Punomo - Käsityö verkossa ry:n toiminnassa kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti riippumatta:

- iästä
- sukupuolesta
- sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolen ilmaisusta
- kielestä
- kansallisuudesta tai etnisestä taustasta
- uskonnosta tai vakaumuksesta
- toimintakyvystä, terveydentilasta tai vammaisuudesta
- seksuaalisesta suuntautumisesta
- elämäntilanteesta
- koulutuksesta
- sosioekonomisesta asemasta
- tai muusta henkilöön liittyvästä syystä, esim. ulkonäkö

Yhdistys pitää moninaisuutta voimavarana ja pyrkii kaikella toiminnallaan luomaan toimintaympäristöjä, jossa jokainen voi osallistua, oppia ja jakaa osaamistaan yhdenvertaisena ja tasa-arvoisena yhteisön jäsenenä.

2. Nykytilan arviointi

Arvioimme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista yhdistyksemme toiminnassa hallituksen jäsenten kanssa. Punomon toiminnassa nousseet kehittämisen kohteet on tähän asti otettu avoimesti esille hallituksen säännöllisissä kokouksissa, eikä merkittäviä tasa-arvon tai yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä epäkohtia ole noussut esille. Yhdistyksemme hallituksella on vahva halu kehittää toimintaa yhä edelleen saavutettavammaksi ja avoimemmaksi kaikille. Pyrimme jatkuvasti tiedostamaan tarpeita ja keinoja yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon huomioimiseen toiminnassamme sekä viestimään selkeästi toiminnastamme. Tavoitteena Punomolla on kaikessa toiminnassaan luoda turvallisempi tila, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä ja keskustelua.

Punomo ry:n toiminta on lähtökohtaisesti avointa kaikille käsityöstä kiinnostuneille. Yhdistyksen vahvuuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta ovat mm.:

- Verkkopohjainen toiminta mahdollistaa osallistumisen asuinpaikasta riippumatta
- Käsityöohjeet ovat laajan yleisön saatavilla, osa ilmaiseksi verkossa
- Verkkosivustoltamme löytyy julkaisuja usealla eri kielellä (esim. ruotsi, suomi ja englanti)
- Webinaarit mahdollistavat osallistumisen etänä
- Toimintaan osallistuminen ei edellytä tiettyä koulutusta tai ammattitaitoa eikä rajoitu sukupuolen, ikään, ulkonäköön, identiteettiin tai muuhun vastaavaan
- Yhdistys toimii vapaaehtois pohjalta ja kannustaa jatkuvasti avoimeen osallistumiseen
- Yhdistys tekee yhteistyötä muiden yhteisöjen kanssa, jotka edustavat samaa arvopohjaa

Tarkastelumme perusteella toiminnassamme tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin tasa-arvon ja yhdenvertaisen toimintakulttuurin ylläpitämiseksi:

- Tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja turvallisemman tilan periaatteiden toteutuminen kaikessa toiminnassamme
- Eri kohderyhmien tavoittaminen mahdollisimman laajasti
- Turvallisen ja kunnioittavan toimintakulttuurin näkyväksi tekeminen
- Avoin viestintä jäsenistöllemme yhdistyksen toiminnasta
- Palautteen järjestelmällinen kerääminen ja sen pohjalta jatkossa toiminnan kehittäminen
- Webinaarien, verkkosivuston ja verkkojulkaisujen valvonta
- Erilaisten esteiden tunnistaminen webinaareihin osallistumisen ja verkkojulkaisujen saavutettavuuden näkökulmasta

Yhdenvertaisuussuunnittelun päämääränä on syrjinnän tunnistaminen, siihen puuttuminen, toiminnan ja käytäntöjen arviointi tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden

toteuttaminen ja osallisuuden lisääminen. Tämän vuoksi seuraavassa kappaleessa keskitytään siihen, mitä konkreettisia toimenpiteitä Punomo lähtee toteuttamaan vuosina 2026-2028 tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

3. Suunnitelman toteutus, arviointi ja seuranta vuosina 2026-2028

3.1 Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman konkreettiset toimenpiteet toiminnassamme

Alla olevaan taulukkoon olemme koonneet edellisessä kappaleessa esitetyt kehittämiskohteet sekä sellaiset tavoitteet, joita haluamme ylläpitää ja kehittää edelleen.

Tavoite	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu
Toiminnassamme toteutuvat turvallisemman tilan periaatteet	Webinaareja valvotaan, webinaarien pitäjiä informoidaan yhdistyksemme toimitamalleista ja säännöistä. Verkkoympäristössämme julkaistavia postauksia valvotaan ja seulotaan tarvittaessa. Sosiaalisessa mediassa vastaavamme valvoo periaatteiden ja arvojen toteutumista. Yhdistyksen hallituksesta valitaan vuosittain yksi/kaksi tasa-arvovastaavaa, jonka/joiden yhteystiedot löytyvät nettisivuilta.	Jatkuva toiminta	Hallituksen nimeämät vastuuhenkilöt: webinaarit, sosiaalinen media, verkko-ympäristö.
Toimintaan osallistuminen on avointa ja yhdenvertaista	Viestitään tapahtumista avoimesti ja riittävän ajoissa. Pyritään pitämään osallistumiskustannukset kohtuullisina, jos sellaisia tulee. Tarkoituksena on, että opiskelijajäsenyys on edelleen ilmaista. Pyritään mahdollistamaan jäsenyyden hankkiminen mahdollisimman monelle.	Jatkuva toiminta	Hallitus yhdessä

Verkkosisällöt ovat saavutettavia	Kehitetään verkkosivuston saavutettavuutta. Käytetään selkeää kieltä. Lisätään kuville vaihtoehtoisia tekstejä mahdollisuuksien mukaan. Tarjotaan webinaarimateriaalit osallistujille jälkikäteen, jos se on mahdollista.	Vuosittain	Hallitus ja webinaaris- ta sekä verkkosi- sällöstä vastaavat henkilöt
Toimintakult- tuuri on turvallinen ja kunnioittava	Otetaan käyttöön turvallisemman tilan periaatteet. Viestitään niistä tapahtumien yhteydessä ja jo webinaarin ilmoittautumisessa. Puututaan epäasialliseen käytökseen viivytyksettä.	2026-2028	Hallitus yhdessä
Viestintä ja päätöksenteko ovat avoimia	Tiedotetaan toiminnasta ja päätöksenteosta selkeästi. Hallitus kannustaa uusia toimijoita mukaan yhdistyksen tehtäviin.	Toimintaker- tomuksen ja vuosiko- kouksen yhteydessä	Hallitus yhdessä
Ylläpidetään toiminnas- samme ydinajatusta siitä, että käsityö kuuluu kaikille	Käytetään monimuotoista kuvastoa ja esimerkkejä. Vältetään stereotypioita. Tuodaan esiin erilaisia käsityöperinteitä, tekijöitä ja osaajia.	Jatkuva toiminta	Hallitus yhdessä
Toiminta kehittyy yhä tasa- arvoisemmak- si ja yhdenvertai- semmaksi	Kerätään palautetta esim. kyselylomakkeiden muodossa sekä hallitukselta, jäsenistöltämme että käyttäjäkunnaltamme.	2026-2028	Hallitus yhdessä

3.2 Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman seuranta, arviointi ja päivittäminen

Vastuu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta kuuluu kaikille Punomo - Käsityö verkossa ry:n toiminnassa mukana oleville. Tämän toteutumista kuitenkin valvoo yhdessä Punomon hallitus, joka kokoontuu säännöllisesti ja viestii toiminnastaan jäsenilleen uutiskirjeen välityksellä, käyttäjäkunnalleen verkkosivuston sekä sosiaalisen median kautta sekä avoimesti toimintakertomuksen muodossa vuosittain.

Hallitus vastaa:

- suunnitelman toteuttamisesta
- seurannasta
- päivittämisestä
- yhdenvertaisuuden huomioimisesta toiminnan suunnittelussa

Tapahtumien järjestäjät ja vapaaehtoiset vastaavat osaltaan turvallisen ja yhdenvertaisen toimintaympäristön toteutumisesta tapahtumissa ja verkkotoiminnassa.

Hallitus arvioi suunnitelman toteutumista vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen valmistelun yhteydessä.

Arvioinnissa tarkastellaan:

- osallistujapalautteita
- saavutettavuuden toteutumista
- mahdollisia ilmoituksia häirinnästä tai syrjinnästä
- toteutuneita kehittämistoimenpiteitä
- uusia yhdenvertaisuuteen liittyviä tarpeita.

Suunnitelma päivitetään viimeistään vuoden 2028 loppuun mennessä tai tarvittaessa aikaisemmin toiminnan muuttuessa.

4. Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvä lainsäädäntö, sopimukset, suunnitelmat ja ohjeet.

Suunnitelma perustuu seuraaviin säädöksiin ja periaatteisiin:

- Suomen perustuslaki (731/1999)
- Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)
- Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) ja sen muutos (1329/2014)
- Rikoslaki (39/1889)

- Yhdistyslaki (509/1989)
- Punomo - Käsityö verkossa ry:n säännöt, arvot ja toimintaperiaatteet

Liitteet

LIITE 1: TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Punomo - Käsityö verkossa ry:n toiminnassa noudatetaan seuraavia turvallisemman tilan periaatteita.

1. Kunnioitamme toisiamme

Kohtelemme kaikkia arvostavasti, ystävällisesti ja tasapuolisesti riippumatta henkilön sukupuolesta, iästä, etnisestä alkuperästä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteistä, terveydentilasta, vammaisuudesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta. Emme hyväksy minkäänlaista syrjintää, häirintää, kiusaamista tai vähättelevää puhetta.

2. Annamme tilaa erilaisuudelle

Käsityön harrastajat ja osaajat tulevat erilaisista taustoista. Arvostamme moninaisuutta ja erilaisia näkökulmia.

3. Emme tee oletuksia

Emme tee oletuksia esimerkiksi henkilön sukupuolesta, taustasta, terveydentilasta, elämäntilanteesta, osaamisesta tai kokemuksesta.

4. Kuuntelemme ja opimme

Kuuntelemme toisiamme avoimesti. Annamme kaikille mahdollisuuden osallistua keskusteluun ja jakaa osaamistaan.

5. Huomioimme saavutettavuuden

Pyrimme viestimään selkeästi ja järjestämään toimintaa siten, että mahdollisimman moni voi osallistua siihen.

6. Kunnioitamme yksityisyyttä

Jokainen päättää itse, mitä haluaa kertoa itsestään. Toisten henkilökohtaisia tietoja ei jaeta ilman lupaa.

7. Puutomme epäasialliseen käytökseen

Jos havaitsemme tai koemme epäasiallista käytöstä, puutomme siihen välittömästi, ja otamme tarvittaessa yhteyttä tapahtuman vastuuhenkilöön tai hallitukseen. Otamme kaikki ilmoitukset syrjinnästä ja häirinnästä vakavasti.

8. Rakennamme yhteisöä yhdessä

Jokainen osallistuja vaikuttaa omalla toiminnallaan siihen, että Punomo on turvallinen, avoin ja yhdenvertainen yhteisö. Otamme vastaan palautetta, ja käsittelemme palautteet hallituksen kokouksissa rakentaen näin parempaa Punomoa.